

Fennia 2007

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2007

Fennia jatkoi kasvuaan markkinoilla vuonna 2007

Hyvän vakuutusmaksutulon ansiosta Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian markkina-asema vahvistui edelleen. Koko vuoden sijoitustuotto ylsi loppuvuoden osakekurssien heilahteluista huolimatta hyvälle tasolle. Fennian vakavaraisuus pysyi vahvana.

Fennian hyvä myyntitulos on pitkäjänteisen työn tulosta. Perustana on keskittyminen asiakaspalveluun, tiukka liikekustannusten hallinta, mutta myös rohkea erikoistuminen Vakuuttamisen erikoisliikkeeksi on vahvistanut Fennian roolia asiakkaiden tarpeiden mukaan räätälöityjen vakuutuspalvelujen tarjoajana.

Fennia on menestynyt lakisääteisten tapaturma- vakuutusten siirtoliikenteessä hyvin viime vuosina. Toisin kuin mikään muu vahinkovakuutusyhtiö, Fennia on päätenyt kaikkina viimeisinä kuutena vuotena positiiviseen lopputulokseen sekä siirtyneiden työntekijöiden määrällä että vakuutusmaksutulolla laskettuna.

Vahinkovakuutusyhtiön perusliiketoimintaa on vakuuttaminen. Ja vakuuttamisliiketoiminnassa tulee aika ajoin myös suuruusluokaltaan merkittäviä vahinkoja. Näin tapahtui Fennian osalta vuonna 2007. Useat keskimääräistä suuremmat yritys vahingot nostivat vahinkosuhdetta ja sitä kautta myös yhdistettyä kulusuhdetta.

Vuoden 2007 aikana Fennia on kehittänyt alueellista organisaatiota vastaamaan paremmin asiakkaiden palvelutarpeisiin ja varmistamaan Vakuuttamisen erikoisliikkeen ammattitaitoisen vakuutuspalvelun koko Suomessa. Uudenmaan alue jaettiin kahteen osaan, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan alueisiin. Tällä

vahvistettiin läsnäolo kasvavilla markkinoilla ja paikallisuus sekä myynnin ja asiakaspalvelun tuki. Myös asiakasyhteisistä vastaavaa alueellista organisaatiota on uudistettu kaikilla alueilla. Esimiesvastuulliset myyntipäälliköt vastaavat nyt henkilöasiakassegmentin liiketoiminnasta niin vahinko- kuin henkivakuutuksen osalta. Muutoksella korostetaan asiakaslähtöisyyttä aiemman tuotelähtöisyyden sijaan. Kokonaisuutena tämä organisaation muutos tukee kasvua, asiakaslähtöisyyttä ja valmentavaa myynnin johtamista.

Meneillään oleva vuosi 2008 on tuonut mukanaan haasteellisen taloustilanteen. Maailmantalouden kasvunäkymät ovat heikentymässä verrattuna viime vuosiin, ja markkinoiden kehitys epäyttenäistyy. Suomen taluskehityksen ja suomalaisten yritysten luottamuksen näyttäisi jatkuvan ainakin vielä kuluvana vuonna varsin vakaalla pohjalla. Fenniassa katsomme vuoteen 2008 suomalaisten pk-yritysten viestien perusteella luottavaisesti vahinkovakuuttamisliiketoiminnan näkökulmasta.

Kuluvan vuoden keskeisiä toimenpiteitä pitkäjänteisen ja turvaavan sijoituspolitiikan lisäksi ovat riskienhallinta- ja kannattavuustoimenpiteiden kehittäminen sekä perusvakuutusjärjestelmien uusimisen jatkaminen.

Antti Kuljukka
Fennian toimitusjohtaja

Sisältö

2	Toimitusjohtajan katsaus
3	Hallituksen toimintakertomus
7	Tuloslaskelma
10	Tase
12	Emoyhtiön rahoituslaskelma
13	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
16	Emoyhtiön liitetiedot

26	Tunnusluvut
29	Tunnuslukujen laskentakaavat
31	Riskit ja riskienhallinta
34	Hallituksen ehdotus voiton käytöstä
34	Tilintarkastuskertomus
35	Hallintoneuvoston lausunto
36	Hallintoelimet

Hallituksen toimintakertomus

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Fennian liikevoitto vuodelta 2007 oli 10 miljoonaa euroa. Liikevoiton alenemiseen vaikutti merkittävästi yhtiön vakuutusteknisen tuloksen tuntuva heikentyminen. Yhtiön suhteellinen vakavaraisuus heikkeni, mutta säilyi edelleen hyvällä tasolla ja vastuunkantokyky oli 126 prosenttia.

Vakuutustoiminta

Vuoden 2007 alussa astuivat voimaan tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain ja ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain muutokset liittyen säännöksiin, jotka koskevat niin sanottua jakojärjestelmää. Tässä yhteydessä muuttuivat myös jakojärjestelmäeriin liittyvät kirjanpitosäännökset. Yhtiöiden yhteisesti vastattavia jakojärjestelmäeriä ei enää kirjata vakuutusmaksutuloon eikä maksettuihin korvauksiin. Jakojärjestelmä koostuu suurimmaksi osaksi työkyvyttömyyseläkkeiden indeksikorotuksista. Tämä määrä oli vuonna 2007 Fennian osalta 21 miljoonaa euroa. Säädosmuutosten seurauksena lakisääteisten lajien vakuutusmaksuvastuuta purkautui tilinpäätöksessä kerta- luonteisesti 3 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelmaa ja tasetta sekä aikaisemmilta vuosilta esitettäviä tunnuslukuja ei ole muutettu vertailukelpoiseksi vuoden 2007 kanssa, joten muutoksesta ja vaikutuksista kerrotaan jäljempänä. Tässä toimintakertomustekstissä esitetyt vakuutusmaksutulon ja korvauskulujen kasvuluvut, kuten myös vahinkosuhteet, on muutettu siten vertailukelpoiksi, että vuoden 2007 luvut on osin laskettu aikaisemman kirjauskäytännön mukaisesti.

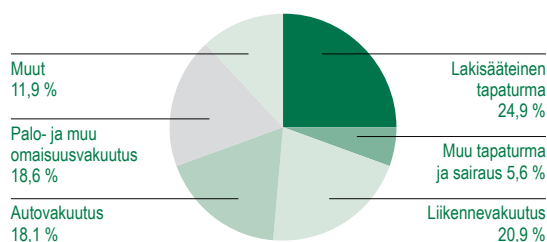
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo oli 330 miljoonaa euroa (327 milj. euroa). Ensivakuutuksen vertailukelpoinen maksutulo oli 350 miljoonaa euroa (326 milj. euroa), jossa kasvua oli 7,4 prosenttia. Yhtiön markkinaosuus jatkoi edelleen kasvuaan 10,5 prosenttiin (10,3 %) perustuen alan ennakkotietoihin. Yhtiön vakuutuskantaan sattui kolme euromääräisesti merkittävää suurvahinkoa. Vahinkosuhte nousi 91,7 prosenttiin. Vertailukelpoinen vahinkosuhte oli 93,0 % (86,4 %). Tilinpäätökseen kirjatut luottotappiot olivat 5 miljoonaa euroa (2 milj. euroa), ja niiden kasvuun vaikuttivat takautuvat luottotappiokirjaukset vuosilta 2005–2006 liikenne- ja autovakuutuksen osalta.

Liikekulut olivat 65 miljoonaa euroa, kuten edellisenä vuonna. Liikekulujen kokonaismäärää alensi tilivuonna erään jälleenvakuutussopimuksen palkkioerä 1,4 miljoonaa euroa. Liikekulusuhde kehittyi maksutulon kasvun seurauksena myönteisesti 20,4 prosenttiin vertailukelpoisen liikekulusuhteen oltua 19,3 % (20,5 %).

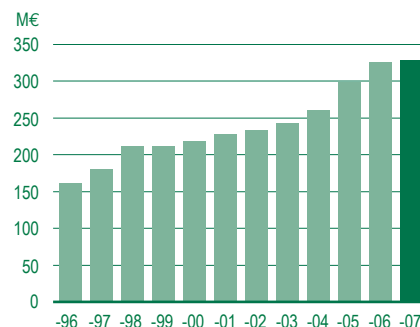
Yhtiön yhdistetty kulusuhde heikkeni 112,1 prosenttiin, josta vahinkojen osuus oli 84,7 % ja liikekulujen sekä korvausten käsittelykulujen osuus 27,4 %. Edelliseen vuoteen vertailukelpoinen yhdistetty kulusuhde oli 112,4 % (106,9 %). Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 108,3 prosenttia (103,2 %).

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksutulo oli 82 miljoonaa euroa. Edelliseen vuoteen vertailukelpoinen kasvu oli 7,3 prosenttia. Fennia menestyi hyvin yhtiöiden välisessä siirtoliikenteessä. Vahinkosuhte 86 % pysyi

Maksutulon jakauma lajeittain 2007

Maksutulon kehitys

hyvänä vertailukelpoisen vahinkosuhteen ollessa 88 prosenttia (82 %). Muun tapaturma- ja sairausvakuutuksen maksutulo kasvoi 12 prosenttia 18 miljoonaan euroon. Vahinkosuhte nousi 104 prosenttiin (93 %) ja lajin tulos on huono.

Liikennevakuutuksen (moottoriajoneuvovastuu) maksutulo oli 69 miljoonaa euroa. Aiempiin vuosiin kohdistuva luottotappiokirjaus alensi maksutuloa jakojärjestelmä-maksun kirjausmuutoksen lisäksi. Vahinkosuhte nousi 114 prosenttiin vertailukelpoisen vahinkosuhteen ollessa 117 % (99 %). Lajin tulos on epätydyttävä. Vapaaehtoisen autovakuutuksen (maa-ajoneuvot) maksutulo nousi 13 prosenttia 59 miljoonaan euroon (53 milj. euroa). Lajin tulos heikkeni tuntuvasti vahinkosuhteen ollessa 89 prosenttia (80 %).

Yritysten palo- ja muiden omaisuusvakuutusten maksutulo kasvoi 7 prosenttia ollen vajaa 39 miljoonaa euroa. Kotitalousvakuutusten maksutulo oli 31 miljoonaa euroa, missä oli kasvua vajaa 7 prosenttia. Sekä yritys- että kotitaloussektorin vahinkosuhte oli kasvussa, sillä varsinkin vuoden toisella puoliskolla vahinkosuhte kääntyi nousuun. Tilivuonna yrityssectorille sattui Fennian historian suurin vahinko.

Sijoitustoiminta

Yhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 48 miljoonaa euroa (49 milj. euroa). Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle oli 4,3 % (4,7 %).

Sijoitusomaisuus käyvin arvoin (sisältää kertyneet korot) oli vuoden lopussa 1.094 miljoonaa euroa (1.054 milj. euroa). Joukkolainojen ja pitkän koron rahastosijoi-

tusten osuus sijoituskannasta oli 55 % sekä rahamarkkinasijoitusten ja talletusten osuus 10 %. Osakkeiden, osakerahastosijoitusten ja pääomarahastojen osuus oli 16 %, kiinteistösijoitusten 10 % ja muita sijoituksia oli 9 %.

Tulos ja vakavaraisuus

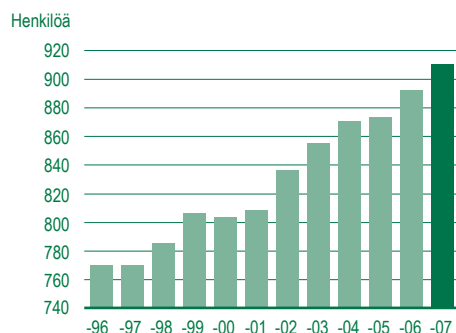
Yhtiön liikevoitto oli 10 miljoonaa euroa (26 milj. euroa). Liikevoitto aleni vakuutusteknisen tuloksen tuntuvaan heikkenemisen seurauksena. Jakojärjestelmämuutoksesta johtuen vuoden 2007 liikevoitto parani kertaluonteisesti 3 miljoonalla eurolla.

Epäedullisen vahinkokehityksen seurauksena tasointusmäärä purkautui 13 miljoonalla eurolla 182 miljoonaan euroon (195 milj. euroa). Toimintapääoma oli 218 miljoonaa euroa (204 milj. euroa) ja yhteenlaskettu vakavaraisuuspääoma 400 miljoonaa euroa (399 milj. euroa). Yhtiön vakavaraisuutta kuvaava vastuunkantokyky oli 126 prosenttia ja vakavaraisuus on varsin turvaava.

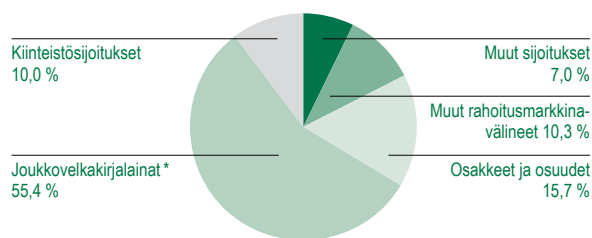
Yritysjohdo ja henkilöstö

Kertomusvuonna Fennian hallitukseen kuuluivat jäseninä kauppaneuvos Eero Lehti (puheenjohtaja), liikenneneuvos Esko Penttilä (varapuheenjohtaja), hallituksen puheenjohtaja Ernst Gylfe (31.12.2007 saakka), toimitusjohtaja Jouko Kemppi (16.4.2007 alkaen), toimitusjohtaja Lasse Koski, professori Eva Liljebloom, teollisuusneuvos Rauno Mattila, kauppaneuvos Matti Pörhö (31.12.2007 asti) ja toimitusjohtaja Antti Vaahto. Toimitusjohtaja Juha Valkamo on aloittanut hallituksen jäsenenä 1.1.2008 alkaen. Hallituksen varajäsenenä toimi toimitusjohtaja Lasse Heiniö.

Henkilöstömäärän kehitys

Sijoituskanta 31.12.2007

* sisältää korkorahastoja

Hallitus piti kertomusvuoden aikana yhteensä yhdeksän kokousta. Varsinaisten jäsenten läsnäolo prosentti oli 68 prosenttia ja varajäsenen 89 prosenttia.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Antti Kuljukka.

Uusiksi hallintoneuvoston jäseniksi valittiin yhtiökokouksessa 24.4.2007 konsernijohtaja Erkki Hanhirona, toimitusjohtaja Antero Huhta, toimitusjohtaja Juha Järvi, henkilöstön edustaja myyntineuvottelija Mervi Kuutti, kauppaneuvos Matti Pörhö, toimitusjohtaja Vesa Luhtanen ja toimitusjohtaja Janne Ylinen.

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2007 keskimäärin 910 henkilöä (892).

Konsernirakenne

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Fennian konsernitilinpäätöksen yhdistellään yhtiön 60 prosenttisesti omistama Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia alakonsernitilinpäätöksen perusteella. Fennia-ryhmään kuuluva Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia omistaa Henki-Fenniasta 40 prosentin osuuden.

Konsernitilinpäätöksen yhdistellään myös eFennia Oy. Fennian omistusosuus yhtiöstä on 20 prosenttia, äänioikeus 63,6 prosenttia.

Konserniin kuului vuoden 2007 lopussa lisäksi 15 kiinteistöyhtiötä, joista yksitoista kuului Henki-Fennian muodostamaan alakonserniin. Henki-Fennia hankki tilikauden aikana seuraavat kiinteistöyhtiöt: Kiinteistö Oy Pirkkalan Tuottotie, Hollolassa sijaitseva Kiinteistö Oy Nevametsä, Oulussa sijaitseva Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus, Vantaalla sijaitseva Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1–5 ja

Kiinteistö Oy Tuusulan Pakkasraitti 2 A. Vuoden aikana Henki-Fenniasta myytiin Kiinteistö Oy Helsingin Navigator-talo, Kiinteistö Oy Malminkaari 9, Kiinteistö Oy Tevi ja Kiinteistö Oy Vaajakosken Haapaniementie 1.

Konsernitilinpäätös

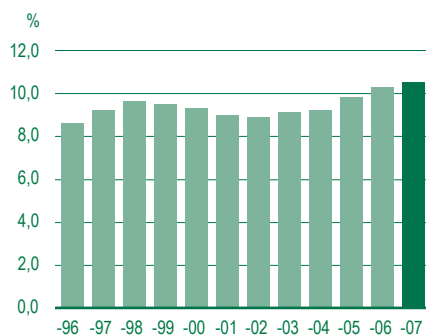
Konsernin henkivakuutustoiminnan tulos muodostui hyväksi ja henkivakuutuksen vakavaraisuustaso on edelleen vahva. Henkivakuutuksen maksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta oli 63 miljoonaa euroa (70 milj. euroa). Maksetut korvaukset alenivat 55 miljoonaan euroon (74 milj. euroa). Henkivakuutuksen liikekulut olivat 7 miljoonaa euroa. Liikekustannussuhde (kuormitustulosta) oli 89,6 prosenttia (102,1 %).

Konsernin sijoitustoiminnan tulos oli hyvä epävakasta markkinoista huolimatta. Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotuotto aleni 89 miljoonaan euroon (105 milj. euroa), josta sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus oli 8 miljoonaa euroa (30 milj. euroa). Tulosvaikutteisten arvonnmuutosten kokonaismäärä oli 21 miljoonaa euroa (46 milj. euroa), josta myyntivoittojen (netto)osuus oli 32 miljoonaa euroa. Konsernin arvostuserot alenivat 71 miljoonaan euroon (83 milj. euroa).

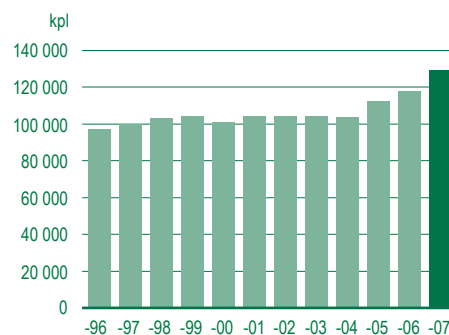
Konsernin liikevoitto oli 37 miljoonaa euroa (41 milj. euroa). Konsernin vapaa oma pääoma oli 175 miljoonaa euroa (154 milj. euroa).

Konsernin vakavaraisuuspääoma oli 451 miljoonaa euroa (454 milj. euroa). Vakavaraisuus säilyi varsin turvaavalla tasolla.

Markkinaosuuden kehitys

Vahinkojen määrän kehitys

Riskienhallinta

Fennia-konsernin riskienhallinnan perustana toimii hallituksissa vuosittain käsitelty riskienhallintasuunnitelma. Riskienhallintaa koordinoi ja ohjaa toimitusjohtajan nimeämä riskienhallintajohtoryhmä. Liiketoiminnoista riippumaton sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvonnan riittävyyttä.

Vakuutustoiminta perustuu riskin ottamiseen ja sen hallittuun hallintaan. Merkittävimmät riskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutusuojan hankkimiseen sekä vastuuvelan riittävyyteen. Vastuuvahingon riskiä hallitaan tekemällä riskianalyyssejä sekä noudattamalla hyväksytyjä vastuuvahingon ohjeita. Tuotekohtaisia vahinkofrekvenssejä ja korvausmenon kehittymistä seurataan jatkuvasti.

Sijoitustoiminta perustuu yhtiöiden hallituksissa hyväksymisiin sijoitussuunnitelmiin, joissa määritellään muun muassa sijoitusallokaatio ja sijoitustoiminnan käytännön toimijoiden vastuut ja valtuudet. Sijoitusallokaatioita määrittäessä otetaan huomioon yhtiöiden riskinkantokyky.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, ettei yhtiölle synny sen toimintakykyä vaarantavia

riskejä liittyen prosesseihin, henkilöstöön, tietojärjestelmiin, turvallisuuteen tai oikeudellisiin kysymyksiin. Vastuu operatiivisten riskien hallinnasta käytännön tasolla on liiketoimintayksiköillä. Yhtiössä tehdään säännöllisesti riskienhallintakartoitus sekä ylläpidetään liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmaa.

Näkymät alkaneella tilikaudella

Maailmantalouden kasvunäkymät ovat heikentyneissä verrattuna aikaisempiin vuosiin ja päämarkkina-alueiden kehitys epäyhtenäistyy.

Suomen talouskehitys ja suomalaisten yritysten luottamus kuluvaan vuoteen ovat kuitenkin varsin vakaalla pohjalla.

Pääasiakasryhmämme, suomalaisten pk-yritysten viestien perusteella katsomme vahinkovakuuttamisliiketoiminnan näkökulmasta luottavaisesti vuoteen 2008.

Kuluvan vuoden keskeisiä toimenpiteitä varovaisen sijoituspolitiikan lisäksi ovat riskienhallinta- ja kannattavuustoimenpiteiden kehittäminen sekä perusjärjestelmien uusimisen jatkaminen.

Tuloslaskelma

1 000 €	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006	Liite
Vakuutustekninen laskelma					2
Vahinkovakuutus					
Vakuutusmaksutuotot					
Vakuutusmaksutulo	329 968	326 594	329 968	326 594	1
Jälleenvakuuttajien osuus	-10 873	-4 886	-10 873	-4 886	
	319 095	321 708	319 095	321 708	
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-2 557	-7 611	-2 557	-7 611	
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	316 537	314 097	316 537	314 097	
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	-245 235	-225 964	-245 235	-225 964	
Jälleenvakuuttajien osuus	6 856	724	6 856	724	
	-238 380	-225 241	-238 380	-225 241	
Korvausvastuun muutos	-56 819	-45 404	-56 819	-45 404	
Jälleenvakuuttajien osuus	5 073	-610	5 073	-610	
	-51 746	-46 014	-51 746	-46 014	
Korvauskulut yhteensä	-290 126	-271 255	-290 126	-271 255	
Yhteistakuuerän muutos	-450	-432	-450	-432	
Liikekulut	-64 705	-64 507	-64 705	-64 507	4
Vakuutustekninen kate					
ennen tasoitusmäärän muutosta	-38 743	-22 097	-38 743	-22 097	
Tasoitustasojen muutos	13 086	-4 715	13 086	-4 715	
Vakuutustekninen kate	-25 657	-26 813	-25 657	-26 813	

1 000 €	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006	Liite
Vakuutustekninen laskelma					
Henkivakuutus					
Vakuutusmaksutulo					
Vakuutusmaksutulo	63 157	70 000			
Jälleenvakuuttajien osuus	-457	-251			
Vakuutusmaksutulo yhteensä	62 699	69 750			
Osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta	39 917	56 724			
Muut vakuutustekniset tuotot	8 000				
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	-55 178	-74 038			
Korvausvastuun kokonaismuutos	-16 421	-15 008			
Kannansiirto	542				
	-15 879	-15 008			
Korvauskulut yhteensä	-71 057	-89 046			
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Vakuutusmaksuvastuun kokonaismuutos	-81 651	-22 843			
Kannansiirto	58 198				
	-23 453	-22 843			
Liikekulut	-6 975	-6 906			
Vakuutustekninen tulos	9 132	7 679			

1 000 €	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006	Liite
Muu kuin vakuutustekninen laskelma					
Vahinkovakuutuksen tekninen kate	-25 657	-26 813	-25 657	-26 813	
Henkivakuutuksen tekninen tulos	9 132	7 679			
Sijoitustoiminnan tuotot	132 484	114 779	76 699	67 492	6
Sijoitusten arvonorotus	9 298	21 305			
Sijoitustoiminnan kulut	-47 043	-30 805	-27 404	-18 837	6
Sijoitusten arvonorotusten oikaisu	-5 956	-346			
	88 783	104 933	49 295	48 655	
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto	-39 917	-56 724			
Muut tuotot					
Muut	1 362	1 253	126	47	
Muut kulut					
Muut	-763	-889	-284	-420	
Osuus osakkuusyritysten voitoista	38	183			
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot	-8 884	-7 679	-6 320	-5 789	
Aikaisempien tilikausien verot	532	907	261	569	
Laskennalliset verot	144	186			
	-8 209	-6 586	-6 060	-5 220	
Voitto varsinaisesta toiminnasta	24 770	23 034	17 420	16 249	
Tilinpäätössirrot					
Poistoeron muutos			515	653	
Vähemmistöosuudet	-3 161	-2 827			
Tilikauden voitto	21 609	20 207	17 935	16 902	

1 000 €	Konserni 2007	Konserni 2006	Eyoyhtiö 2007	Eyoyhtiö 2006	Liite
VASTAAVAA					
Aineettomat hyödykkeet					
Muut pitkävaikutteiset menot	16 906	15 403	15 997	14 423	13
Ennakkomaksut	3 767	2 799	3 478	2 799	13
	20 673	18 202	19 475	17 221	
Sijoitukset					
Kiinteistösjoitukset					
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	136 761	134 396	74 938	85 440	8
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä			15 752	7 993	8
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjäryhmittä	90				
	136 851	134 396	90 690	93 433	
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrittäjäryhmittä					
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä			25 179	25 179	9
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrittäjäryhmittä	601	562	422	422	9
	601	562	25 601	25 601	
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	497 279	450 147	295 671	282 454	12
Rahoitusmarkkinavälineet	938 910	843 975	591 346	539 209	
Kiinnelainasaamiset	800		800		
Muut lainasaamiset	1 842	12 476	1 842	12 476	10
Talletukset	15 480	25 710	5 700	18 780	
	1 454 312	1 332 308	895 360	852 920	
Jälleenvakuutustalletesaamiset	60	63	60	63	
	1 591 823	1 467 329	1 011 710	972 016	
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset					
	225 588	207 093			
Saamiset					
Ensivakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta	62 672	65 240	62 319	64 918	
Jälleenvakuutustoiminnasta	3 490	500	3 490	500	
Muut saamiset	48 930	20 215	32 636	17 846	
	115 091	85 955	98 445	83 264	
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	4 851	5 401	4 625	4 970	13
Tavaravarastot	183	199	171	186	
	5 034	5 599	4 796	5 156	
Rahat ja pankkisaamiset	9 301	5 929	3 180	2 150	
	14 335	11 529	7 976	7 307	
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat	16 623	14 549	10 936	9 749	
Muut siirtosaamiset	5 303	4 332	3 507	3 202	
	21 926	18 881	14 442	12 952	
Vastaavaa yhteensä	1 989 437	1 808 989	1 152 049	1 092 760	

1 000 €	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006	Liite
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					15
Pohjarahasto	4 339	4 339	4 339	4 339	
Takuupääoma	3 364	3 364	3 364	3 364	
Arvonkorotusrahasto	885	885	885	885	
Varmuusrahasto	137 774	120 872	137 774	120 872	
Hallituksen käyttövarat	59	59	59	59	
Edellisten tilikausien voitto	15 919	12 614			
Tilikauden voitto	21 609	20 207	17 935	16 902	
	183 948	162 339	164 355	146 420	
Tilinpäättösiirtojen kertymä					
Poistoero			1 613	2 128	
Vapaaehtoiset varaukset			332	332	
			1 945	2 460	
Vähemmistöosuus	30 329	27 623			
Vakuutustekninen vastuuelka					
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuu	100 576	98 018	100 576	98 018	
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu	430 625	368 314			
Vahinkovakuutuksen korvausvastuu	663 983	607 164	663 983	607 164	
Jälleenvakuuttajien osuus	-6 544	-1 472	-6 544	-1 472	
	657 438	605 692	657 438	605 692	
Henkivakuutuksen korvausvastuu	110 039	93 618			
Vahinkovakuutuksen tasoitusmäärä	181 615	194 701	181 615	194 701	
Vahinkovakuutuksen yhteistakuuerä	11 691	11 241	11 691	11 241	
Vakuutustekninen vastuuelka yhteensä	1 491 984	1 371 585	951 320	909 653	
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelka	226 976	207 636			
Velat					
Jälleenvakuutustoiminnasta	2 296	1 255	2 082	1 009	
Muut velat	32 388	15 480	12 960	13 917	
Laskennalliset verovelat	498	667			
	35 182	17 402	15 042	14 926	
Siirtovelat	21 019	22 404	19 386	19 300	
Vastattavaa yhteensä	1 989 437	1 808 989	1 152 049	1 092 760	

Emoyhtiön rahoituslaskelma

1 000 €	2007	2006
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	17 420	16 249
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuunmuutos	41 667	58 773
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	4 751	1 529
Suunnitelman mukaiset poistot	6 699	6 040
Muut oikaisut	-6 616	-11 469
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	63 921	71 122
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys	-18 667	-7 241
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys	3 402	2 584
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	48 656	66 464
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-265	-266
Maksetut välittömät verot	-6 334	-2 511
Liiketoiminnan rahavirta	42 057	63 687
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-47 403	-72 905
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	12 941	16 955
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-6 565	-8 324
Investointien rahavirta	-41 027	-64 274
Rahavarojen muutos	1 030	-586
Rahavarat tilikauden alussa	2 150	2 737
Rahavarat tilikauden lopussa	3 180	2 150
	1 030	-586

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakia sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston antamia päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Sijoitusten kirjanpitoarvo

Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot.

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Rakennuksiin kohdistuvat tuloutetut arvonorotukset poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet kirjataan hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Niiden nimellisarvon ja hankintameno välinen erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaaerä merkitään hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvomuutoksia ei ole kirjattu.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalla osuudella.

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitus-salkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaissopimuksia kuitenkin käsitellään ei-suojaavina. Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta ja raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi. Tilinpäätöshetkellä ei ole voimassa olevia johdannaissopimuksia.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Muun omaisuuden kuin sijoitusten kirjanpitoarvo

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot.

Vakuutusmaksusaamiset merkitään taseeseen todennäköiseen arvoon ja muut saamiset nimellisarvoon tai tätä pysyvästi alempaan todennäköiseen arvoon. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, sen sijaan kirjataan luottotappioksi.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan hankintameno arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan tasapoistoin.

Arvioidut poistoajat ovat keskimäärin seuraavat:

Aineettomat oikeudet (atk-ohjelmat)	3–7 vuotta
Aktivoitu atk-suunnittelu	7 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta
Toimisto-, liike-, ja teollisuusrakennukset	30–40 vuotta
Rakennusten ainesosat	10–15 vuotta
Kuljetusvälineet ja atk-laitteet	5 vuotta
Konttorikoneet ja -kalusto	7 vuotta

Sijoitusten arvonorotukset

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten ja sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisu kirjataan tulosvaikutteisesti. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset kirjataan sidotussa omassa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon. Rakennusten tuloutettu arvonorotus poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusten käypä arvo

Kiinteistö-sijoitusten käyvät arvot on määritelty kiinteistökohteittain. Merkittävästä osasta kiinteistökantaa teetetään määrävuosittain arviot niiden käyvistä arvoista. Arviot on laatinut valtakunnallinen, muun toimintansa ohella kiinteistöjen arvioimiseen erikoistunut yhtiö. Kiinteistöjen käyvät arvot määritetään kiinteistökohtaisesti tehtyjen arvioiden pohjalta. Muiden kiinteistökohteiden osalta yhtiön omien asiantuntijoiden vuosittain määrittelemät käyvät arvot perustuvat pääasiassa alueellisiin markkinahintatilastoihin.

Tytäryrityksenä olevan henkivakuutusyhtiön osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona pidetään varovaisesti arvioidua todennäköistä luovutushintaa.

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä saatavilla olevaa jatkuvan kaupankäynnin mukaista kurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia. Noteeraamattomien arvopapereiden käypänä arvona käytetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Saamisten käypänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöksessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä sijoitusten käyvät arvot on muutettu euroiksi Euroopan keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Sekä tilikauden aikana että tilinpäätöksessä syntyneet kurssivoitot ja -tappiot kirjataan ao. tulojen ja menojen oikaisueriksi tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli kurssierot liittyvät rahoitustapahtumiin. Vakuutusteknisen laskelman kurssieroja ei ole tuloslaskelmassa siirretty sijoitustoiminnan tuottoihin/kuluihin. Siirtämättä jättämisellä ei ole vaikutusta tuloslaskelman antamaan oikeaan ja riittävään kuvaan tuloksen muodostumisesta.

Henkilökunnan eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksilla Keskinäisessä vakuutusyhtiö Eläke-Fenniassa. Eläkevakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Tilinpäätössiirtojen kertymä ja laskennallisen veron käsittely

Lainsäädännön perusteella on mahdollista kirjata suunnitelman ylittäviä poistoja ja vapaaehtoisia varauksia. Konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tilinpäätössiirtojen kertymästä, rahastoiduista arvonkorotuksista ja sijoitusten arvostuseroista ei vähennetä laskennallista verovelkaa. Tuloutetut arvonkorotukset ovat veronalaista tuloa. Kirjanpidon ja verotuksen jaksotuseroista aiheutuvia laskennallisia verosaamisia ei ole esitetty varovaisuuden periaatetta noudattaen konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä, vastaavia laskennallisia verovelkoja ei konserniyhtiöillä ole.

Konsernitilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset ja kertynyt poistoero on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen sekä laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan. Käytetty verokanta on 26 %.

Vahinkovakuutukseen liittyvä kirjausperiaatteiden muutos

Vuoden 2007 alussa astuivat voimaan tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain ja ympäristövahinkovakuutuksesta annetun lain muutokset liittyen säännöksiin, jotka koskevat niin sanottua jakojärjestelmää.

Samassa yhteydessä Vakuutusvalvontavirasto antoi uudet kirjanpitomääräykset, joiden mukaisesti jakojärjestelmäeriä ei 1.1.2007 alkaen enää kirjata yhtiön vakuutusmaksuihin eikä maksettuihin korvauksiin. Jakojärjestelmäerillä tarkoitetaan edellä mainittuja lakisääteisten lajien korvauksia, joista yhtiöt vastaavat yhteisesti. Pääsääntöisesti jakojärjestelmä koostuu eläkkeiden indeksikorotuksista ja vähäisessä määrin sairaanhoitokorvauksista, jotka aiheutuvat yli kymmenen vuotta sitten sattuneista vahingoista.

Vakuutusyhtiöt suorittavat keskusyhteisöille (Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutuskeskus ja Ympäristövakuutuskeskus) vuosittain jakojärjestelmämaksuna yhtä suuren vakuutusmaksutuloonsa suhteutetun osuuden, jonka vakuutusyhtiöt voivat sisällyttää perimäänsä vakuutusmaksuun. Vakuutusmaksutulosta vähennetään keskusyhteisöille tilitettävä vakuutusmaksu. Keskusyhteisöt maksavat kullekin vakuutusyhtiölle sen jakojärjestelmäkorvauksiin vuosittain tarvitseman määrän. Maksettuihin korvauksiin ei sisällytetä lakisääteisten vakuutuslajien jakojärjestelmäkorvauksia.

Vahinkovakuutuksen korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suorittavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista.

Kaikkien eläkemuoitoisten korvausten korvausvastuun laskennassa sovelletaan korkoutusta ja käytetty korkokanta on 3,5 %. Muihin korvausvastuun osiin ei sovelleta korkoutusta.

Korvausvastuuseen kuuluu myös erikseen taseessa esitettävä tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri. Tasoitusmäärän suuruus määräytyy Vakuutusvalvontaviraston yhtiölle vahvistamien perusteiden mukaan.

Henkivakuutuksen vastuovelka

Sijoituksien arvonkehitykseen sidottuihin vakuutuksiin (sijoitussidonnaiset vakuutukset) ei liity laskuperuste-korkoa.

Muiden vakuutusten osalta vastuovelka lasketaan vakuutuskohtaisesti ja käytettävä laskuperustekorko vaihtelee seuraavasti:

- yksilöllisessä henki- ja eläkevakuutuksessa ml. kapitalisaatiosopimukset käytettävä laskuperustekorko on ennen 1.1.1999 alkaneiden sopimusten osalta 4,5 % ja 1.1.1999 jälkeen alkaneiden osalta 3,5 % ja 1.3.2003 jälkeen alkaneiden osalta 2,5 %. Osassa kapitalisaatiosopimuksia laskuperustekorko on 2 %.
- vapaamuotoisen ryhmäeläkevakuutuksen osalta laskuperustekorko on 3,5 %. Ennen 1.1.1999 kertyneen vastuovelan osalta laskuperustekorkomuutoksen (4,25 %:sta 3,5 %:iin) vaikutus on aktivoitu vastuovelkaan ja poistetaan tasaisesti 15 vuoden aikana.
- ennen 1.1.1999 alkaneiden yksilöllisten eläkevakuutusten laskuperustekorkovaatimuksen alentamiseksi tehtiin vastuovelkaan 10 milj. euron täydennys, minkä ansiosta tuottovaatimus tälle kannalle on noin 3,6 %.

Vakuutusmaksuvastuusta on vähennetty yksilöllisen henki- ja eläkevakuutuksen osalta aktivoitu hankintameno. Tämän ns. zillmeroinnin kuoletusaika määräytyy vakuutuskohtaisesti ja on enintään 7 vuotta. Zillmerointi on määrätty siten, että vakuutuksien vastaiset kuormitukset riittävät kuoletusten tekemiseen tulevaisuudessa.

Henkivakuutuksen kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 3 §:n mukaan henkivakuutusyhtiön on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutussopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottamien ylijäämien mukaan jaettavaan lisäetuihin. Tämä periaate edellyttää, että kohtuullinen osa näiden vakuutusten tuottamasta ylijäämästä tulee palauttaa lisäetuina kyseisille vakuutuksille, mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät tätä estä. Kohtuusperiaate ottaa siis kantaa, miten arvostuserot jakautuvat omistajien ja vakuutuksenottajien kesken synnyttämättä kuitenkaan kumpaankaan ryhmään kuuluville yksittäisille henkilöille saamisoikeutta ko. varoihin.

Henki-Fennian tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutettujen vakuutusten vakuutusäästöille kokonaistuotto (bruttotuotto ennen liikekustannusten vähentämistä), joka ylittää vakuutussopimusta maturiteetiltaan vastaavan riskittömän koron keskimäärin 0,25–1,0 %. Kokonaistuotolla tarkoitetaan vakuutussopimuksen laskuperustekorkoa ja kyseiselle sopimukselle hyvitetävää lisäkorkoa (eli asiakashyvityksiä). Laki edellyttää, että hyvitysten tasossa on pyrittävä jatkuvuuteen.

Vakavaraisuustavoitteena Henki-Fennialla on pitkällä tähtäimellä pitää vakavaraisuusaste sellaisella tasolla, jolla yhtiöllä on mahdollisuus ottaa sijoitusriskiä siten, että yllä olevaan kokonaistuottotasoon on mahdollista päästä. Tästä vakavaraisuustavoitteesta seuraa, että yhtiöön on sitoutunut varoja enemmän kuin mitä on vastuita asiakkaille.

Konsernitilinpäätös

Fennian konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki sellaiset tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia kuuluu konserniin tytäryhtiönä. Henki-Fennian ja sen tytäryhtiöiden yhdistely konsernitilinpäätökseen tehdään Henki-Fennian alakonsernitilinpäätöksen perusteella. eFennia Oy on Fennian tytäryhtiö (omistusosuus 20 %, äänioikeus 63,6 %). Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyt muut tytäryhtiöt ovat kiinteistöyhtiöitä. Konserniin kuului vuoden 2007 lopussa 15 kiinteistöyhtiötä, joista 11 kuului Henki-Fennian muodostamaan alakonserniin. Kiinteistötytäryhtiöiden tilinpäätöksissä tehdyt suunnitelmapoistot eroavat emoyhtiön suunnitelmapoistoista pitoajan osalta. Tytäryhtiöiden rakennusten poistoaikana on käytetty 20–75 vuotta ja rakennusten ainesosien osalta 10–20 vuotta.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan vähemmistön osuus omaksi eräkseen. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Käyttöomaisuuserille kohdistettu konserniaktiiva poistetaan kyseisen käyttöomaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Kohdistamatta jäänyt konserniliikearvo on loppuun poistettu.

Kiinteistötytäryhtiöiden kirjanpidossa osakkeiden hankinta-ajankohtana olleet arvonkorotukset on peruutettu, koska niiden muodostamisperuste on vaikuttanut tytäryhtiön osakkeiden hankintahintaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyrityksinä pääomaosuusmenetelmällä yhtiöt, joiden äänivallasta konserni omistaa 20–50 %. Poikkeuksena ovat omistukset (20–50 %) keskinäisissä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä, jotka jätetään yhdistelemättä. Yhdistelemättä jättämisellä ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan.

Emoyhtiön liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1 000 €

2007

2006

1. Vakuutusmaksutulo

Vahinkovakuutus		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	329 074	325 732
Jälleenvakuutus	893	862
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	329 968	326 594

2. Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos

Vakuutusluokkaryhmä	Vuosi	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen yhteistakuuerän ja tasoitusmäärän muutosta
1 000 €							
Lakisääteinen tapaturma	2007	81 841	81 871	-69 996	-7 822	-351	3 702
	2006	89 412	89 362	-73 380	-9 979	-290	5 714
	2005	80 686	80 689	-70 175	-9 096	-247	1 172
Muu tapaturma ja sairaus	2007	18 402	17 470	-18 178	-5 880	-72	-6 660
	2006	16 424	16 022	-14 757	-6 800	-83	-5 618
	2005	15 582	15 025	-12 536	-6 296	-77	-3 884
Moottori-ajoneuvovastuu	2007	68 736	71 170	-79 497	-16 341	-368	-25 035
	2006	72 522	68 707	-67 326	-12 656	-667	-11 942
	2005	65 691	61 175	-57 712	-11 940	-525	-9 002
Maa-ajoneuvot	2007	59 479	57 476	-51 609	-12 794	78	-6 849
	2006	52 632	52 481	-42 164	-9 362	-89	866
	2005	49 215	47 927	-36 897	-9 103	-105	1 822
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2007	61 240	60 201	-54 834	-15 231	1 989	-7 875
	2006	57 505	55 969	-47 356	-17 288	-2 297	-10 971
	2005	53 808	52 376	-39 485	-15 788	-2 093	-4 990
Vastuu	2007	19 888	19 185	-11 830	-3 078	171	4 448
	2006	19 209	17 932	-15 224	-3 211	-744	-1 247
	2005	16 676	15 524	-11 944	-2 930	-594	56
Muut	2007	19 488	19 163	-15 309	-4 829	1 035	61
	2006	18 027	17 654	-10 879	-5 139	-532	1 104
	2005	17 176	16 651	-10 081	-4 817	-413	1 339
Ensivakuutus yhteensä	2007	329 074	326 536	-301 252	-65 974	2 482	-38 208
	2006	325 732	318 127	-271 085	-64 434	-4 702	-22 095
	2005	298 835	289 368	-238 831	-59 970	-4 054	-13 487
Jälleenvakuutus	2007	893	874	-802	-157		-86
	2006	862	856	-283	-141	-2	430
	2005	-2 079	870	-818	-146	-2	-95
Yhteensä	2007	329 968	327 410	-302 054	-66 132	2 482	-38 294
	2006	326 594	318 984	-271 369	-64 576	-4 704	-21 665
	2005	296 756	290 238	-239 648	-60 116	-4 055	-13 582
Yhteistakuuerän muutos	2007						-450
	2006						-432
	2005						-416
Tasoitusmäärän muutos	2007						13 086
	2006						-4 715
	2005						-20 081
Vakuutus- tekninen kate	2007						-25 657
	2006						-26 813
	2005						-34 079

1 000 €

2007

2006

3. Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	5 035	2 187
Jakojärjestelmämaksut	21 351	
Vakuutusmaksuvero	49 728	45 069
Palosuojelumaksu	701	660
Liikenneturvallisuusmaksu	740	597
Työturvallisuusmaksu	1 477	1 387
	79 032	49 900

4. Liikekulueroittelyt**Kokonaisliikekulut toiminnoittain**

Maksetut korvaukset	21 906	18 272
Liikekulut	64 705	64 507
Sijoitustoiminnan hoitokulut	2 278	2 061
Muut kulut	162	304
Yhteensä	89 051	85 145

Toimintokohtaiset suunnitelmapoistot

Maksetut korvaukset	1 750	1 214
Liikekulut	2 760	2 383
Sijoitustoiminnan hoitokulut	161	159
Yhteensä	4 672	3 756

Tuloslaskelman liikekulujen erittely

Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	2 992	5 474
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	37	21
Muut vakuutusten hankintamenot	26 306	29 321
Yhteensä	29 335	34 816
Vakuutusten hoitokulut	21 922	15 865
Hallintokulut	14 875	13 895
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-1 426	-68
Yhteensä	64 705	64 507

5. Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä**Henkilöstökulut**

Palkat ja palkkiot	40 782	38 024
Eläkekulut	6 987	6 188
Muut henkilösivukulut	4 424	4 164
Yhteensä	52 193	48 376

Johdon palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	500	438
Hallitus	171	161
Hallintoneuvosto	81	71
Yhteensä	753	669

Toimitusjohtajalle ja hallitukselle myönnettyjä rahalainoja ei ole.

Toimitusjohtajaa ja hallitusta koskevia vakuuksia ja vastuusitoumuksia ei ole.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	377	369
Myyntihenkilöstö	533	523
Yhteensä	910	892

6. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely**Sijoitustoiminnan tuotot**

Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	114	157
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	336	298
Muut tuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	25	105
Muilta yrityksiltä	9 263	9 287
Yhteensä	9 624	9 691
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	10 826	11 179
Korkotuotot	26 018	18 639
Muut tuotot	3 790	4 176
Yhteensä	40 634	33 994
Yhteensä	50 373	43 842
Arvon alentumisten palautukset	1 738	190
Myyntivoitot	24 589	23 460
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	76 699	67 492

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yrityksille	-636	-1 048
Muille yrityksille	-2 889	-3 737
Yhteensä	-3 524	-4 785
Kulut muista sijoituksista	-3 450	-3 278
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muille yrityksille	-265	-266
Yhteensä	-265	-266
Yhteensä	-7 240	-8 329
Arvon alenemiset ja poistot		
Arvon alenemiset	-6 489	-1 719
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 028	-2 284
Yhteensä	-8 516	-4 003
Myyntitappiot	-11 648	-6 505
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-27 404	-18 837

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa

49 295

48 655

1 000 €	Sijoitukset 31.12.2007			Sijoitukset 31.12.2006		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
7. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	26 781	40 354	56 652	36 493	50 519	68 846
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	27 298	27 298	29 303	27 298	27 298	29 128
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	3 771	3 821	6 051	3 771	3 821	6 051
Muut kiinteistöosakkeet	3 171	3 464	4 689	3 508	3 801	5 061
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	15 752	15 752	15 752	7 993	7 993	7 993
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	25 179	25 179	45 694	25 179	25 179	39 660
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	422	422	422	422	422	422
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	295 671	295 671	333 025	282 454	282 454	324 175
Rahoitusmarkkinavälineet	591 346	591 346	582 988	539 209	539 209	531 729
Kiinnelainasaamiset	800	800	800			
Muut lainasaamiset	1 842	1 842	1 842	12 476	12 476	12 476
Talletukset	5 700	5 700	5 700	18 780	18 780	18 780
Jälleenvakuutustalletesaamiset	60	60	60	63	63	63
	997 794	1 011 710	1 082 976	957 647	972 016	1 044 383
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta						
	991			-11 488		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		12 931			13 384	
Muita arvonkorotuksia		986			986	
		13 916			14 369	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			71 266	72 367		

1 000 €	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
8. Kiinteistösijoitukset		
Hankintameno 1.1.	102 419	7 993
Lisäykset	2 999	9 420
Vähennykset	-18 167	-1 662
Hankintameno 31.12.	87 251	15 752
Kertyneet poistot 1.1.	-31 909	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	6 440	
Tilikauden poistot	-2 028	
Kertyneet poistot 31.12.	-27 497	
Arvonalentumiset 1.1.	-6 605	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	255	
Arvonalentumiset 31.12.	-6 351	
Arvonkorotukset 1.1.	21 535	
Arvonkorotukset 31.12.	21 535	
Kirjanpitoarvo 31.12.	74 938	15 752
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:		
Jäljellä oleva hankintameno	5 234	
Kirjanpitoarvo	6 046	
Käypä arvo	7 129	

1 000 €	Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	Osakkeet ja osuudet omistusyhteys- yrityksissä
9. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	25 179	422
Hankintameno 31.12.	25 179	422
Kirjanpitoarvo 31.12.	25 179	422
	2007	2006
10. Muut sijoitukset		
Muut lainasaamiset eriteltynä vakuuden mukaan		
Muu vakuus	1 842	12 476
	1 842	12 476
11. Saamiset		
Muut saamiset		
Saman konsernin yrityksiltä	640	541

1 000 €

Osuus kaikista
osakkeista %Kirjanpitoarvo
31.12.2007Käypä arvo
31.12.2007**12. Omistukset muissa yrityksissä****Muut sijoitukset****Osakkeet ja osuudet, kotimaiset**

Eläke-Fennia, keskinäinen vakuutusyhtiö		1 689	1 689
F-Musiikki Oy	9,1398	553	553
Kytäjä Golf Oy	2,8750	759	759
Nokia Oyj	0,0008	505	896
Panostaja Oyj, sarja A	3,6218	500	950
Panostaja Oyj, sarja B	2,5551	530	992
Uudenmaan Pääomarahasto Oy	28,5714	2 000	2 000

Sijoitusrahasto-osuudet

AB Japan Strategic Value		917	917
Aberdeen Indirect Property Partners		1 064	1 064
Aberdeen International Asia Pacific Fund A2		685	1 253
Arvopaperirahasto Aksjefondet Odin Finland		1 850	2 186
Auda Global Feeder Class B		8 008	9 434
Bluebay Emerging Market Bond Fund R		16 305	17 521
Bluebay High Yield Bond Fund R		35 371	38 650
Brevan Howard Fund Class B		1 800	2 199
Cognis I Fund Class B Series 1		2 000	2 147
CQS Capital Structure Arbitrage Feeder Fund A		1 876	1 876
East Capital Russia Fund		2 170	2 182
Eaton Vance Emerald - US Value Fund A2		2 591	2 591
EPI Baltic I Oy		523	523
Erikoissijoitusrahasto Avenir B		3 000	5 076
Erikoissijoitusrahasto Blue White Alternative Beta A		2 000	2 057
Erikoissijoitusrahasto eQ Arvonkasvattajat 2 K		1 000	2 394
Erikoissijoitusrahasto eQ Pikkujättiläiset 2 K		1 933	5 321
Erikoissijoitusrahasto FOURTON Odysseus		1 020	1 635
Erikoissijoitusrahasto ICECAPITAL European Stock Index B		2 000	2 367
Erikoissijoitusrahasto Nordea Korkosalkku Kasvu		4 000	4 044
Fairfield Investors (Euro) Ltd		3 203	4 228
FIM Brazil Sijoitusrahasto		766	1 290
FIM Emerging Europe Sijoitusrahasto		518	743
FIM Fenno Sijoitusrahasto		2 562	4 423
FIM Unioni Sijoitusrahasto		3 500	3 938
FIM Visio Sijoitusrahasto		2 012	2 022
Franklin U.S. Opportunities Fund		1 280	1 280
GLG European Long-Short Fund I		1 200	1 442
Global Advantage Emerging Markets High Value Subfund		1 100	1 264
HSBC GIF - European Currencies High Yield Bond C		3 510	3 912
ING (L) Renta Fund Emerging Markets Debt (Hard Currency)		19 267	19 267
JPMorgan Funds - Emerging Markets Equity A (acc) -USD		2 713	3 307
JPMorgan Funds - Europe Dynamic Mega Cap A (acc) -EUR		5 808	6 308
JPMorgan Funds - JF Japan Equity A -USD		1 803	1 803
Kauppakeskuskiinteistöt FEA Ky		4 717	4 717
Kaupthing Manager Selection Europe C 2 E		1 505	1 729
Kaupthing Manager Selection North America C 2		927	927

1 000 €

Kirjanpitoarvo
31.12.2007Käypä arvo
31.12.2007

	Kirjanpitoarvo 31.12.2007	Käypä arvo 31.12.2007
Montanaro European Smaller Companies -EUR	1 693	1 693
Nektar	1 696	2 737
O'Connor Market Neutral Long/Short M1	1 800	2 194
Peloton Multi-Strategy Fund Euro Class	1 201	1 545
Pictet Funds (LUX) - US Equity Selection-P Cap-USD	1 521	1 521
Pictet Funds (LUX) Emerging Markets-P Cap-EUR	1 981	2 354
SEB Alt. Inv.- SEB Institutional Portfolio Class I	1 969	1 969
SEB Alt. Inv.- SEB Institutional Portfolio Class P	2 000	2 068
SEB Choice Japan Fund	1 758	1 758
SEB Gyllenberg Money Manager A	36 260	36 709
SEB Hedge Fund of Funds Moderate (€) Sarja I	8 044	10 403
SEB Lux (F) Europafond	5 906	6 794
Seligson & Co Rahamarkkinarahasto A	3 028	3 108
Sijoitusrahasto Aktia Inflation Bond+ D	4 001	4 104
Sijoitusrahasto eQ Clean Energy 1 K	1 000	1 047
Sijoitusrahasto eQ Eurooppa Monityyli 2 K	1 007	1 290
Sijoitusrahasto eQ Suomiliiga 1 K	881	881
Sijoitusrahasto Evli Tavoiteobligaatio B	3 000	3 118
Sijoitusrahasto Handelsbanken Euro-Obligaatio A/1000	4 031	4 046
Sijoitusrahasto ICECAPITAL Euro Floating Rate B	2 000	2 090
Sijoitusrahasto ICECAPITAL Global Utilities & Energy B	1 500	3 477
Sijoitusrahasto Odin Norden	500	748
Sijoitusrahasto SEB Gyllenberg European Equity Value B	6 635	6 635
Sijoitusrahasto SEB Gyllenberg Finlandia B	1 115	1 115
Sijoitusrahasto SEB Gyllenberg Small Firm B	562	581
Sijoitusrahasto Seligson & Co OMX Helsinki 25 -indeksiosuusrahasto	1 568	2 563
Sponda Kiinteistörahasto I Ky	5 968	5 968
SPY Standard & Poors Depository 500 Index Series 1	2 826	2 851
SWIP Pan-European Smaller Companies Fund E Acc	870	870
T.Rowe Price US Large Cap Growth A	3 274	3 274
Tisbury Europe Fund	2 045	2 045
UBS Neutral Alpha Strategies (Euro) Ltd - Class B Series 1	5 000	5 658
XMTCH (Lux) FCP - XMTCH (Lux) on MSCI EMU Large Cap Units	1 859	2 875
Zenit	988	1 546
Pääomarahastot		
MB Equity Fund III Ky	579	579
Access Capital LP	1 232	1 232
Auda Capital III L.P.	1 388	1 388
Duke Street Capital VI LP	1 280	1 280
The Triton Fund II L.P.	1 320	1 320
The First European Fund Investments UK Ltd Partnership	2 099	2 099
Nexit Infocom 2000 Fund Limited Partnership	1 061	1 061
Permira Europe II LP2	1 428	1 428
Permira Europe IV LP2	635	635
Nokia Venture Partners II L.P.	726	726
Midinvest Fund EP II Ky	592	592
Muut	10 802	13 172
	295 671	333 025

1 000 €	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	Koneet ja kalusto	Yhteensä
13. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset				
Hankintameno 1.1.	18 412	2 799	12 803	34 014
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-11		-1 242	-1 253
Lisäykset	4 849	5 488	1 521	11 858
Vähennykset	-213	-4 808	-340	-5 361
Siirrot erien välillä	198		204	401
Hankintameno 31.12.	23 235	3 478	12 946	39 659
Kertyneet poistot 1.1.	-3 989	-	-7 833	-11 822
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	11	-	-	11
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-178	-	1 102	924
Tilikauden poistot	-3 082	-	-1 590	-4 672
Kertyneet poistot 31.12.	-7 238	-	-8 321	-15 559
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 997	3 478	4 625	24 100

1 000 € 2007 2006

14. Vakavaraisuustunnusluvut

Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	164 355	146 420
Tilinpäätössiirtojen kertymä	1 945	2 460
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	71 266	72 367
Aktivoidut aineettomat hyödykkeet	-19 475	-17 221
	218 092	204 026
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 2 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	63 937	58 382
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	181 615	194 701
Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä %	51 %	54 %
Vastuunkantokyky prosentteina eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%)		
- vuodelta 2007	126 %	
- vuodelta 2006	127 %	
- vuodelta 2005	134 %	
- vuodelta 2004	135 %	
- vuodelta 2003	140 %	

15. Oma pääoma

Sidottu		
Pohjarahasto 1.1. / 31.12.	4 339	
Takuupääoma 1.1. / 31.12.	3 364	
Arvonkorotusrahasto 1.1. / 31.12.	885	
Sidottu yhteensä	8 587	
Vapaa		
Varmuusrahasto 1.1.2007	120 872	
Siirto edellisen tilikauden voitosta	16 902	
Varmuusrahasto 31.12.2007	137 774	
Hallituksen käyttövarat 1.1. / 31.12.	59	
Edellisen tilikauden voitto	16 902	
Siirto varmuusrahastoon	-16 902	
Edellisen tilikauden voitto		
Tilikauden voitto	17 935	
Vapaa yhteensä	155 768	
Oma pääoma yhteensä	164 355	

Arvonkorotusrahaston erittely 31.12.2007

Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset	445	
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	440	
	885	

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.2007

Tilikauden voitto	17 935	
Varmuusrahasto	137 774	
Hallituksen käyttövarat	59	
	155 768	

16. Velat

Muut velat		
Saman konsernin yrityksille	1 389	951

17. Vakuudet ja vastuusitoumukset

Omasta puolesta annetut		
Vuokravastuut	6 900	7 948
Muut vastuusitoumukset		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen yhtiö on muiden Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman verovelvollisuusryhmän jäsenten kanssa yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilittävistä arvonlisäveroista		
Saman konsernin yritykset	151	21
Muut yritykset	-704	685
Sijoitussitoumukset		
Sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia	35 132	39 377

Tunnusluvut

Konsernin tulosanalyysi

M€	2003	2004	2005	2006	2007
Vahinkovakuutus					
Vakuutusmaksutuotot	232	251	286	314	317
Korvauskulut	-214	-217	-239	-271	-290
Liikekulut	-48	-54	-60	-65	-65
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta					
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset	38	43	45	48	49
Muut tuotot ja kulut	0	0	1	0	1
Osuus osakkuusyritysten voitosta	0	0	0	0	0
Liikevoitto	7	22	32	27	11
Tasoitusmäärän muutos	1	-14	-20	-5	13
Vahinkovakuutuksen voitto ennen satunnaisia eriä					
	8	9	12	22	24
Henkivakuutus					
Vakuutusmaksutulo	60	68	63	70	63
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	30	37	65	57	40
Maksetut korvaukset	-15	-19	-33	-74	-55
Vastuuelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	-64	-71	-73	-31	-22
Liikekulut	-6	-5	-6	-7	-7
Muut vakuutustekniset tuotot					8
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta					
	6	11	17	15	26
Muut tuotot ja kulut	0	0	0	0	0
Liikevoitto	5	11	17	15	26
Tasoitusmäärän muutos	0	0	0	-1	-1
Lisäedut	-1	-1	-5	-7	-16
Henkivakuutuksen voitto ennen satunnaisia eriä					
	4	9	11	8	9
Satunnaiset tuotot	-	-	-	-	-
Satunnaiset kulut	-	-	-	-	-
Voitto ennen tilinpäätös-siirtoja ja veroja					
	12	18	23	30	33
Tuloverot ja muut välittömät verot	0	0	-4	-7	-8
Vähemmistöosuudet	-2	-4	-4	-3	-3
Konsernin voitto tilikaudelta					
	10	14	16	20	22

Tunnusluvut

M€	2003	2004	2005	2006	2007
Konsernin tunnusluvut					
Liikevaihto	373	409	468	497	486
Vakuutusmaksutulo	306	331	360	397	393
Liikevoitto	13	33	49	41	37
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja					
Kokonaistulos			77	42	25
Vakavaraisuuspääoma	343	369	432	454	451
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä					
	901	921	945	962	990
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	245	262	297	327	330
Vahinkosuhte, %	92,2	86,3	83,7	86,4	91,7
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %					
			79,8	82,7	87,8
Liikekulusuhte, %	20,9	21,6	21,0	20,5	20,4
Yhdistetty kulusuhte, %	113,0	107,9	104,8	106,9	112,1
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %					
			100,9	103,2	108,3
Liikevoitto*	7	22	32	27	11
Kokonaistulos			48	27	9
Kokonaispääoman tuotto, %			5,7	3,6	1,8
Sijoitustoiminnan netto-tuotto käyvin arvoin tuotto sitoutuneelle pääomalle, %					
			6,6	4,7	4,3
Toimintapääoma	168	170	192	204	218
Tasoitusmäärä	156	170	190	195	182
Vakavaraisuuspääoma vastuuelasta, %	56,2	55,3	57,8	55,8	51,9
Vastuunkantokyky, %	139,8	135,1	133,7	126,9	126,3
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä					
	855	870	873	892	910
Henkivakuutuksen tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	60	69	64	70	63
Liikekustannus kuormitustulosta, %*					
	139,1	112,9	99,6	102,1	89,6
Liikevoitto*	5	11	17	15	26
Kokonaistulos			27	13	21
Kokonaispääoman tuotto, %			8,6	5,5	6,4
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin tuotto sitoutuneelle pääomalle, %					
			8,0	4,9	4,6
Toimintapääoma	55	66	85	89	91
Vakavaraisuuspääoma	57	68	87	93	95
Vakavaraisuusaste, %	14,3	15,5	18,1	18,2	16,1
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä					
	23	24	25	26	27

* Konsernitilinpäätöksen mukaiset tunnusluvut

Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)

	2007		2006		2005	
	M€	%	M€	%	M€	%
Lainasaamiset ¹⁾	18,4	1,7	20,5	1,9	18,2	1,9
Joukkovelkakirjalainat ^{1), 2)}	605,6	55,4	589,4	55,9	553,0	56,2
<i>* sisältää korkorahastoja</i>	96,8	8,8	81,7	7,8	77,5	7,9
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1), 2), 3)}	112,5	10,3	69,3	6,6	86,8	8,8
<i>* sisältää korkorahastoja</i>	39,8	3,6	32,3	3,1	70,1	7,1
Osakkeet ja osuudet	171,7	15,7	197,5	18,7	173,1	17,6
Kiinteistösijoitukset ⁴⁾	109,0	10,0	113,2	10,7	113,1	11,5
<i>* sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyhtiöitä</i>	12,3	1,1	4,1	0,4	0,6	0,1
Muut sijoitukset	76,6	7,0	64,1	6,1	40,6	4,1
Sijoitukset yhteensä	1 093,8	100,0	1 054,0	100,0	984,7	100,0
Jvk-salkun modifioitu duraatio	4,01		4,05		4,03	

¹⁾ Sisältää kertyneet korot

²⁾ Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin

³⁾ Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset

⁴⁾ Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöihin.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

	2007	2006	2005
	M€	M€	M€
Suorat nettotuotot	43,1	35,5	26,7
Lainasaamiset	0,4	0,4	0,4
Joukkovelkakirjalainat	21,2	16,6	16,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	4,4	2,3	2,3
Osakkeet ja osuudet	9,8	10,9	7,5
Kiinteistösijoitukset	6,9	5,2	4,1
Muut sijoitukset	1,9	1,7	-2,3
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-1,4	-1,6	-1,4
Arvonmuutokset kirjanpidossa ¹⁾	6,2	13,1	19,0
Osakkeet ja osuudet	11,6	12,1	7,0
Joukkovelkakirjalainat	-9,0	0,9	13,1
Kiinteistösijoitukset	3,9	0,1	-1,8
Muut sijoitukset	-0,4	0,0	0,7
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	49,3	48,7	45,7
Arvostuserojen muutos ²⁾	-1,1	0,6	17,1
Osakkeet ja osuudet	-2,0	5,3	18,2
Joukkovelkakirjalainat	-2,6	-8,6	-3,7
Kiinteistösijoitukset	-1,9	1,3	0,8
Muut sijoitukset	5,4	2,6	1,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	48,2	49,3	62,8
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	1,0	1,5	-3,6

¹⁾ Myyntivoitot ja tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset

²⁾ Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

**Sijoitustoiminnan nettotuotto
sitoutuneelle pääomalle 1.1. – 31.12.2007**

	Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin ¹⁾ M€ 2007	Sitoutunut pääoma ²⁾ M€ 2007	Tuotto - % sitoutuneelle pääomalle 2007	Tuotto - % sitoutuneelle pääomalle 2006	Tuotto - % sitoutuneelle pääomalle 2005
Lainasaamiset	0,4	21,0	2,1	1,9	2,4
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	11,1	610,6	1,8	1,5	4,9
* <i>josta korkorahastoja</i>	2,0	91,8	2,2	6,7	12,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ³⁾	5,1	129,1	3,9	2,8	2,2
* <i>josta korkorahastoja</i>	1,7	46,7	3,6	2,9	2,2
Osakkeet ja osuudet	18,9	177,8	10,6	15,1	22,0
Kiinteistösijoitukset ⁴⁾	8,9	102,1	8,7	6,0	2,7
* <i>josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyhtiöitä</i>	0,6	6,6	8,8	4,0	3,7
Muut sijoitukset	5,2	70,6	7,3	8,9	0,5
Sijoitukset yhteensä	49,6	1 111,3	4,5	4,9	6,7
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-1,4				
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	48,2	1 111,3	4,3	4,7	6,6

¹⁾ Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen / kulujen ja myyntien / tuottojen erotusta.

²⁾ Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

³⁾ Sisältää ko. sijoituksiin tilastoitavien korkorahastojen tuotot

⁴⁾ Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyhtiöiden tuotot

Tunnuslukujen laskentakaavat

YLEISET TUNNUSLUVUT

Liikevaihto =

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

- + vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + muut tuotot

Henkivakuutuksen liikevaihto

- + vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + muut tuotot

Kokonaistulos = liikevoitto (tappio) +/- taseen ulkopuolisten arvostuserojen muutos

Kokonaispääoman tuotto käyvin arvo in (%) =

- +/- liikevoitto tai tappio
- + rahoituskulut
- + diskonttauksen purkautuminen, vahinkovakuutus
- + vakuutuksille vuoden aikana hyvitetty laskuperustekorko, henkivakuutus
- +/- sijoitusten arvostuserojen muutos
- + taseen loppusumma
- sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka
- +/- sijoitusten arvostuserot

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle käyvin arvo in (%)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä = Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä.

VAHINKOVAKUUTUS

Vakuutusmaksutulo = vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta.

Vahinkosuhde % =

korvauskulut
vakuutusmaksutuotot

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) % =

korvauskulut (ilman perustekorkokulua)
vakuutusmaksutuotot

Liikekulusuhde % =

liikekulut
vakuutusmaksutuotot

Tunnusluvut lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Yhdistetty kulusuhde % = vahinkosuhde + liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua) % =
vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) + liikekulusuhde

Toimintapääoma ks. laskelma liitetiedoissa

Vakavaraisuuspääoma = toimintapääoma + tasoitusmäärä + vähemmistöosuus

Vakavaraisuuspääoma vastuovelasta % =

vakavaraisuuspääoma

+ vakuutustekninen vastuovelka

- tasoitusmäärä

Vakuutustekninen vastuovelka lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Vastuunkantokyky % =

vakavaraisuuspääoma

vakuutusmaksutuotot

Vakuutusmaksutuotot lasketaan kahdeltatoista edeltävältä kuukaudelta jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

HENKIVAKUUTUS

Vakuutusmaksutulo = vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta.

Liikekustannussuhde (% kuormitustulosta) =

+ liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta

+ korvausten selvittelykulut

kuormitustulo

Toimintapääoma ks. laskelma liitetiedoissa

Vakavaraisuuspääoma = toimintapääoma + tasoitusmäärä + vähemmistöosuus

Vakavaraisuusaste (%) =

vakavaraisuuspääoma

+ vakuutustekninen vastuovelka

- tasoitusmäärä

- 75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka

Vakuutustekninen vastuovelka lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Riskit ja riskienhallinta

Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Fennian riskienhallinnan lähtökohtana on hallituksen vahvistama riskienhallintapolitiikka.

Riskienhallinnalla osana sisäistä valvontaa tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa. Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa ne uhat ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat Fennian strategian toteutumiseen. Riskienhallinnan tavoitteena on turvata strategiassa ja toimintasuunnitelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja varmistaa, että yhtiöiden ottamat riskit ovat oikeassa suhteessa riskinkantokykyyn.

Riskillä tarkoitetaan mitä tahansa tapahtumaa, joka painaa yhtiön taloudellisen suorituskyvyn alle odotetun. Fennian käyttämässä riskijaottelussa riskit jaetaan yksi- ja kaksipuolisiin riskeihin. Yksipuoleiset riskit ovat riskejä, joihin liittyy vain tappionvaara ja joita pyritään välttämään tai minimoimaan. Näitä ovat operatiiviset riskit ja ulkoiset uhkatekijät. Kaksipuoliset riskit ovat riskejä, joita ottamalla pyritään tekemään tulosta. Näitä ovat vakuutustoiminnan ja sijoitustoiminnan riskit kuten myös strategiset riskit.

Riskienhallinnan organisointi

Vastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä on yhtiön hallituksella. Fennian riskienhallinnan perustana toimii hallituksessa vuosittain käsitelty riskienhallintasuunnitelma. Riskienhallinnan johtoryhmä koordinoi ja ohjaa riskienhallinnan ylläpito- ja kehittämistyötä. Liiketoiminnoista riippumaton sisäinen tarkastus seuraa ja arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä.

Fennia-konsernin tasolla on huomioitava riskien yhteisvaikutus Fennian ja Henki-Fennian välillä.

Fennian vuosittaisia riskilimiittejä määriteltäessä huomioidaan sekä vakuutustoiminnan että sijoitustoiminnan yhteisriskivaikutus kahdelta vuodelta. Yhtiön aktuaari tekee yhdessä jälleenvakuutusyksikön kanssa ehdotuksen riskienhallinnan johtoryhmälle yhtiön riskikapasiteetin käytöstä. Lopullinen ehdotus käsitellään ja hyväksytään hallituksen kokouksessa.

Riskienhallinnan johtoryhmässä käsitellään muun muassa yhtiön ja liiketoimintayksikköjen riskienhallintasuunnitelmat, suuret riskikeskittymät, yksittäisten ja kokonaisriskien hallintaa sekä yhtiön vakuutusturvaa. Sen lisäksi johtoryhmässä kehitetään ja arvioidaan riskistrategiaa, pääoman käytön tehokkuutta ja riskipääoman allokoitua.

Liiketoimintayksiköt tunnistavat ja analysoivat toimintaa ja tavoitteita uhkaavat riskit sekä vuosisuunnittelun yhteydessä että päivittäisessä operatiivisessa toiminnassa.

Riskeihin varautumisen tärkeys arvioidaan analysoimalla niiden toteutumisen todennäköisyys ja riskin realisoitumisesta mahdollisesti aiheutuvat kustannukset.

Vahinkovakuutuksen riskit

Vakuutustoiminta perustuu riskin ottamiseen ja sen hallintaan. Merkittävimmät vahinkovakuutustoiminnan riskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutusuojan hankkimiseen sekä vastuuvelan riittävyteen. Tavoitetilana on kannattava liiketoiminta ja vakuutussojimuksia solmittaessa oikein hinnoitellut riskit ovat avainasemassa. Oikein mitoitettulla pääomalla on keskeinen rooli yhtiön riskinkantokykyyn.

Vastuunvalintariskiä hallitaan tutkimalla tilastollisesti aiempia vahinkotapauksia, jotka ovat perustana hinnoittelulle. Hinnoittelutoimintoa tukevan tietovaraston oikeellisuus on avainasemassa. Vakuutusehtojen merkitys riskin rajoittamisen keinona on olennainen. Lisäksi vastuunvalintariskiä hallitaan tekemällä riskianalyseja ja noudattamalla vastuunvalintaohjeita, joissa määritellään minkälaisia riskejä vakuutetaan ja miten suuria vakuutusmääriä sallitaan. Sattuneet suurvahingot raportoidaan ja analysoidaan välittömästi.

Suurilta vahingoilta ja vahinkotapahtumilta suojautaan ottamalla jälleenvakuutuksia. Fennian omalle vastuulle jäävä osa mitoitetaan vakavaraisuuteen nähden sopivaksi. Hallitus vahvistaa jälleenvakuutusohjelman vuosittain. Jälleenvakuutusuojan hankintaan liittyvänä riskinä on mm. jälleenvakuutuksen saatavuus ja hinta. Jälleenvakuutusriskiä ja siihen liittyvää luottoriskiä pienennetään siten, että jälleenvakuuttajaksi hyväksytään vain riittävän vakavaraisuusluokituksen omaava yhtiö. Lisäksi asetetaan rajoituksia sille, kuinka suuria osuuksia yksittäisellä jälleenvakuuttajalla voi jälleenvakuutusohjelmassa olla.

Vastuuelkariski on kyseessä silloin, kun korvausvastuu ei riitä kattamaan tapahtuneiden, mutta vielä korvaamatta olevien vahinkojen kustannuksia. Vastuuelkariski liittyy erityisesti sellaisiin vakuutuslajeihin, joissa vahingot selviävät hitaasti. Vastuuvelan riittävyttä seurataan säännöllisesti, kuten myös sitä, onko varattu kaikki vahingot, joista on jatkuvaluonteisia suorituksia. Vahinkovakuutuksen aktuaarin vastuulla on laatia ohjeet sekä arvioida,

että vastuuvetä varataan riittäväksi. Aktuaaritoimi vastaa myös erilaisten, vastuuvetä laskennassa tarvittavien järjestelmien ja menetelmien kehittämisestä ja ylläpidosta sen varmistamiseksi, että alivarausta ei pääsisi syntymään.

Vastuuvetä varausriskiä lisäävät inflaatoriski, kuolevuusriski ja korkoriski. Inflaatoriski liittyy kassavirrastaan pitkäkestoihin vahinkoihin, joita ovat erityisesti lakisääteisten vakuutusten eläkeuotoiset korvaukset. Myös korkotason vaihtelusta aiheutuva riski liittyy eläkeuotoisiin korvauksiin. Korvausvastuuta laskettaessa näistä aiheutuvat pitkäkestoiset kassavirrat diskontataan perustekorolla. Mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa eläkevelkoja kattavalle omaisuudelle, korkoriski toteutuu. Kuolevuusriskillä tarkoitetaan korvausmenon arviointiin liittyvää epävarmuutta johtuen tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuudesta. Vahinkovakuutuksessa kuolevuusriski koskee lähinnä lakisääteisten vakuutusten eläkevastuuta.

Vakuutusmatemaattiset oletukset ja mallit vahinkovakuutuksessa

Vakuutusyhtiöllä on oltava turvaavat laskuperusteet vakuutusteknisen vastuuvetä määrittämiseksi, jotta yhtiö pystyy kaikissa tilanteissa vastaamaan sitoumuksiinsa. Vastuuvetä lasketaan laskuperusteiden mukaisesti. Laskuperusteet on annettava tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle ennen tilikauden päättymistä.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan sopimuskohtaisesti vakuutuskauden keston suhteutettavalla menetelmällä.

Eläkeuotoisten korvausten korvausvastuun laskennassa käytetään korkoutusta ts. eläkeuotoiset korvaukset diskontataan nykyhetken korkokannalla 3,5 %. Muihin korvausvastuun osiin korkoutusta ei käytetä. Eläkevastuita määrättäessä käytetään kuolleisuusmallina Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Liikennevakuutuskeskuksen toimesta tehtyä alalla yleisesti noudatettavaa mallia.

Yksittäisten suurten vahinkojen maksettaviksi tulevat korvaukset varataan vahinkokohtaisesti korvausvastuuseen korvausosastojen ilmoituksiin perustuen. Kaikki jatkuvaluonteiset henkilövahingot ja suuret omaisuus- ja vastuuvahingot varataan vahinkokohtaisesti yhtiön aktuaarin antamien ohjeiden mukaisesti. Pienet vahingot ja vahingot, jotka ovat jo sattuneet, mutta eivät ole vielä yhtiön tiedossa, varataan tilastollisesti.

Korvausvastuuseen tehdään hoitokuluvaraus ennen tilinpäätöshetkeä sattuneiden vahinkojen tulevaisuudessa tapahtuvaa käsittelyä varten. Hoitokuluvaraus lasketaan suhteellisenä osuutena kunkin vakuutusluokan maksutulosta.

Määrällisiä tietoja vahinkovakuutuksen vastuuvetä riskimuuttujista

		Muutoksen vaikutus Fennian vakavaraisuuspääomaan
Diskonttokorko	Alenee 0,1 %-yksikköä	-4 milj. e.
Inflaatoriski	Kasvaa 1 %	-4 milj. e.
Kuolevuus	Keski-ikä pidentyy 1 v	-10 milj. e.

Henkivakuutuksen riskit

Henkivakuutustoiminnan merkittävin vastuuvetäan sisältyvä riski on taattuun laskuperustekorokoon liittyvä korkoriski. Lisäksi vastuuvetäan sisältyy takaisinostoriski, joka on merkittävin laskuperustekorollisissa vakuutuksissa. Eläkevakuutuksissa takaisinosto on mahdollista ainoastaan poikkeustapauksissa, joten takaisinostoriski on suurin säästövakuutuksissa ja kapitalisaatiosopimuksissa. Tätä riskiä pienentää sopimusten ensimmäisiin vuosiin sisältyvät takaisinostosanktiot.

Henkivakuutuksiin sisältyvistä vakuutusteknisistä riskeistä merkittävimpiä ovat kuoleman ja työkyvyttömyyden kattavat turvat. Näitä riskejä rajoitetaan vastuunvalinnalla sekä asettamalla myönnettäville turville ylärajoja. Riski- ja kustannusvastaavalla hinnoittelulla on oleellinen merkitys. Jälleenvakuutuksen avulla rajoitetaan yksittäisiä suuria korvauksia. Eläkevakuutuksiin liittyvistä vakuutusteknisistä riskeistä merkittävin on eliniän kasvu.

Vakuutusmatemaattiset oletukset ja mallit henkivakuutuksessa

Takuutuottoisen vastuuvetä laskennassa käytetty laskuperustekorokko vaihtelee välillä 2,0–4,5 % ja keskimääräinen laskuperustekorokko koko takuutuottoisen vastuuvetäan osalta on noin 3,4 %. Henki- ja eläkevakuutusten kuolevuusperusteina käytetään alalla yleisesti sovellettavia kuolevuusperusteita.

Vakuutustoiminnan sijoitusriskit

Fennia-konsernin sijoitustoiminnan tavoitteena on saavuttaa hyväksyttävällä riskitasolla mahdollisimman hyvä tuotto siten, että Fennia ja Henki-Fennia ylittävät vaaditun vakavaraisuustason ja että sijoitusomaisuus on riittävä ja rakenteeltaan sopiva vastuuvetäan kattamiseen. Merkit-

tävimmät sijoitustoiminnan tulosta uhkaavat riskit ovat sijoitusten arvojen aleneminen ja vastuuvelan tuotto-vaatimukseen nähden alhainen sijoitusten tuotto. Näitä riskejä pyritään rajoittamaan hajauttamalla sijoituskantaa mahdollisimman hyvin. Yhtiöiden hallitukset vahvistavat vuosittain yhtiöille sijoitussuunnitelmat, joissa määritellään sijoituskannan tavoitealokaatio ja omaisuuslajikohtaiset minimi- ja maksimirajat sekä sijoitustoiminnan organisointi ja päätös- ja toimivaltuudet.

Määrällisiä tietoja Fennian emoyhtiön sijoitussalkun riskimuuttujista

	Muutoksen vaikutus Fennian vakavaraisuuspääomaan	
Korkosijoitukset	Korkotaso + 1 %-yksikköä	-29 milj. e.
Osakesijoitukset	Arvonmuutos - 20 %	-21 milj. e.
Kiinteistöisijoitukset	Arvonmuutos - 10 %	-11 milj. e.

Määrällisiä tietoja Henki-Fennian sijoitussalkun riskimuuttujista

	Muutoksen vaikutus Henki-Fennian vakavaraisuuspääomaan	
Korkosijoitukset	Korkotaso + 1 %-yksikköä	-18 milj. e.
Osakesijoitukset	Arvonmuutos - 20 %	-19 milj. e.
Kiinteistöisijoitukset	Arvonmuutos - 10 %	-7 milj. e.

Markkinariski

Markkinariskejä ovat korkojen, valuutta- ja osakekurssien, volatiliiteettien tai muiden markkinahintojen muutosten vaikutukset yhtiöiden tulokseen ja vakavaraisuuteen. Arvioitaessa ja mitoitettaessa koko sijoitussalkun markkinariskiä käytetään riskikertoimia, jotka on johdettu kunkin sijoitusluokan pitkän ajan volatiliiteetista.

Markkinariskin seuranta on jaoteltu korko-, osake-, kiinteistö-, pääomarahasto- ja hedge fund -riskeihin. Valuutta- ja luottoriskit kvantifioidaan ja huomioidaan erikseen kokonaisriskin tasoa asetettaessa. Korkosalkujen korkoriskiä seurataan modifioidulla duraatiolla.

Riskitason mitoituksessa otetaan huomioon vastuuvelan asettamat vaateet sijoitusalokaatiolle ja tuottotasolle. Sijoitusmarkkinoiden kehityksestä laaditaan erilaisille skenaarioille perustuvia laskelmia. Keskeinen menetelmä markkinariskin hallinnassa on sijoitusalokaatio- ja raportointi siihen kytkettyine tunnuslukuineen sekä riskinkantokyksuhdemittari.

Riskiprofiili määritellään käytännössä omaisuuslajikohtaisen tavoitealokaation muodossa. Riskiprofiili sisältää myös omaisuuslajikohtaiset minimi- ja maksimirajat.

Omaisuuslajikohtaisten kiinteiden riskiparametrien kautta laskettu sijoitusriski suhteutetaan riskinkantokykyä käytettävään vapaaseen toimintapääomaan. Edellisten väliselle suhteelle on myös määritelty maksimiraja. Riskisuhde raportoidaan viikoittain.

Luottoriski

Arvopaperisijoituksissa ja asiakasrahoituksessa luottoriski on lainanottajan kyky selviytyä vastuistaan. Luottoriskiä kuvataan yleensä lainanottajan luottokelpoisuusluokituksella. Riski luottoluokituksen laskusta on osa luottoriskiä.

Arvopaperisijoituksissa luottoriski ilmenee erityisesti joukkovelkakirjalainasijoituksissa ja rahamarkkinasijoituksissa liikkeeseenlaskijoittain sekä ns. vastapuoliriskinä esimerkiksi johdannaissitoumuksissa. Lainasalkussa syntyvät luottoriskit tunnistetaan ja mitataan luottoluokitusten ja hajautusasteen perusteella. Luottoriskiä hallinnoidaan salkun hajautusastetta, luottoluokitusta ja instrumenttivalintaa koskevilla rajoitteilla ja limiiteillä sekä yritystodistusten osalta lainanottajakohtaisilla nimirajoitteilla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski tarkoittaa sitä, että yhtiö ei kykene selviytymään maksuvelvoitteistaan. Riski voi aiheutua siitä, että ei osata varautua likviditeettitarpeeseen tai sijoitettua varallisuutta ei saada myydyksi vaadittavassa aikataulussa.

Sijoitussalkkua koostettaessa huomioidaan yhtiöiden likviditeettivaatimukset. Likviditeettiriskin realisoitumista ei nähdä todennäköisenä nykyisissä olosuhteissa.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan menetyksiä, jotka aiheutuvat riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä tai tietotekniikasta. Mahdolliset menetykset voivat johtua myös toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista tai juridisista tekijöistä.

Liiketoiminta-alueiden vastuuhenkilöt kartoittavat riskit vuotuisen toiminnan suunnittelun yhteydessä tekemällä toimintokohtaisia riskianalyyskejä. Kartoituksen jälkeen arvioidaan riskien vaikutukset liiketoimintaan ja riskien toteutumisen todennäköisyydet.

Kaikissa toiminnoissa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, viranomaismääräyksiä ja -ohjeita. Tärkeimmille liiketoiminta-alueille on laadittu jatkuvuussuunnitelmat, joiden pohjalta avaintoimintoja voidaan jatkaa mahdollisessa häiriötilanteessa.

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Fennia konsernin voitonjakokelpoiset varat olivat 173 892 003,92 euroa ja emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat olivat 155 767 991,36 euroa.

Emoyhtiön tilikauden voitto oli 17 935 392,72 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että korkoa takuupääomalle ei makseta ja tilikauden voitto siirretään varmuusrahastoon.

Helsingissä 6. päivänä maaliskuuta 2008

Eero Lehti	Esko Penttilä	Antti Kuljukka toimitusjohtaja
Jouko Kemppi	Lasse Koski	Eva Liljeblom
Rauno Mattila	Antti Vaahto	Juha Valkamo

Tilintarkastuskertomus

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian omistajille

Olemme tarkastaneet Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja emoyhtiön hallinnosta.

Yhtiön kirjanpidon ja hallinnon jatkuvasta tarkastuksesta tilikauden aikana ja sen päätyttyä on vastannut allekirjoittanut Nils Blummé, joka on antanut siitä erillisen valvontatilintarkastuskertomuksen.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön sekä konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 19. päivänä maaliskuuta 2008

KPMG OY AB

Nils Blummé, KHT

Sirpa Eriksson, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2007 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvostolla ei ole niiden johdosta huomauttamista.

Hallintoneuvosto esittää 24.4.2008 kokoontuvalle yhtiökokoukselle, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen ehdotus tilikauden voiton käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä, huhtikuun 2. päivänä 2008

Hallintoneuvoston puolesta

Matti Pörhö
hallintoneuvoston puheenjohtaja

FENNIA HALLITUS

Puheenjohtaja:

Eero Lehti
kauppaneuvos
hallituksen puheenjohtaja
Taloustutkimus Oy
Helsinki

Varapuheenjohtaja:

Esko Penttilä
liikenneneuvos
hallituksen puheenjohtaja
Matkapojat Oy
Vammala

Jäsenet:

Jouko Kemppi
hallituksen puheenjohtaja
Kemppi Oy
Lahti

Lasse Koski
toimitusjohtaja
Laihian Mallas Oy
Laihia

Eva Liljeblom
professori
Svenska Handelshögskolan
Helsinki

Rauno Mattila
teollisuusneuvos
Trafotek Oy
Turku

Antti Vaahto
toimitusjohtaja
Vaahto Group PLC Oyj
Hollola

Juha Valkamo
toimitusjohtaja
Oy Primula Ab
Helsinki

Varajäsen:

Lasse Heiniö
toimitusjohtaja
Eläke-Fennia
Helsinki

Hallituksen sihteeri:

Heimo Äikäs
lakiasiaintohtaja
Fennia
Helsinki

TILINTARKASTAJAT

Nils Blummé
KHT
KPMG Oy
Helsinki

Sirpa Eriksson
KHT
KPMG Oy
Helsinki

Riitta Pyykkö
KHT
KPMG Oy
Helsinki
varatilintarkastaja

Jari Nurmi
KHT
KPMG Oy
Helsinki
varatilintarkastaja

JOHTO

Antti Kuljukka
toimitusjohtaja

Kimmo Kilpinen
varatoimitusjohtaja
toimitusjohtajan sijainen
asiakasyhteydet

Eero Eriksson
varatoimitusjohtaja
sijoitukset ja asiakasrahoitus

Sirkku Ikkäheimo
markkinointijohtaja

Jussi Kauma
johtaja
kehitys ja jälleenvakuutus

Outi Kauppinen
henkilöstöjohtaja

Pirjo Liinamo
tietohallintojohtaja

Timo Parkkisenniemi
johtaja
vakuutukset ja korvaukset

Pia Pohja
viestintäjohtaja

Sirkku Rahkola
talousjohtaja

Heimo Äikäs
lakiasiaintohtaja

Risto Heimo
aktuaari, SHV

LÄÄKÄRIT

Mikael Hedenborg
lääketieteen ja kirurgian
tohtori
työterveyshuollon erikois-
lääkäri
yllilääkäri

Pekka Paavolainen
professori
lääketieteen ja kirurgian
tohtori
ortopedian ja traumatologian
erikoislääkäri

Mika Paavola
lääketieteen ja kirurgian
tohtori
ortopedian ja traumatologian
erikoislääkäri

Lauri Keso
lääketieteen ja kirurgian
tohtori
sisätautien ja reumatologian
erikoislääkäri

Juha Liira
lääketieteen ja kirurgian
tohtori
työterveyshuollon ja
työlääkietieteen erikoislääkäri

Heikki Österman
lääketieteen lisensiaatti
ortopedian ja traumatologian
erikoislääkäri

FENNIAN HALLINTONEUVOSTO

Puheenjohtaja:

Matti Pörrhö
kauppaneuvos
Pörrhön Autoliike Oy
Oulu

Varapuheenjohtajat:

Mikael Ahlbäck
toimitusjohtaja
Rani Plast Oy Ab
Teerijärvi

Taisto Lehti
hallituksen puheenjohtaja
Oy Odensö Ab
Helsinki

Jäsenet:

Antti Aho
hallituksen puheenjohtaja
Lääkärikeskus-Yhtymä
Helsinki

Kaarina Aho
toimitusjohtaja
Liikenneyhtiö Olavi Aho Oy
Tornio

Seppo Aho
rakennusneuvos
Sava-Group Oy
Rovaniemi

Juhani Enkovaara
hallituksen jäsen
Eho Oy
Helsinki

Henry Fagerström
vuorineuvos
Oy Schenker East Ab
Helsinki

Jarmo Halonen
toimitusjohtaja
Elecster Oyj
Toijala

Erkki Hanhiova
konsernijohtaja
Havator Oy
Tornio

Björn Hartman
toimitusjohtaja
Oy C.J. Hartman Ab
Vaasa

Antero Huhta
toimitusjohtaja
Tekmanni Oy
Helsinki

Juha Järvi
toimitusjohtaja
Meteco Oy
Karstula

Tom Kaisla
toimitusjohtaja
Eilakaisla Oy Toimialapalvelu
Helsinki

Jouko Kauhanen
hallituksen puheenjohtaja
Naaraharju Oy
Naarajärvi

Hannu Kekäläinen
hallituksen puheenjohtaja
Check Point Finland Oy
Piikkiö

Björn Kolster
hallituksen puheenjohtaja
Oy Kolster Ab
Helsinki

Matti Koskenkorva
hallituksen puheenjohtaja
Panostaja Oyj
Tampere

Markku Koskenniemi
yrittäjäneuvos
Tammerneon Oy
Tampere

Mervi Kuutti
myyntineuvottelija
Fennian Toimihenkilöt ry
Helsinki

Heikki Kääriäinen
toimitusjohtaja
Linja-autoliitto ry
Helsinki

Yrjö Laakkonen
hallituksen puheenjohtaja
Kauppahuone Laakkonen Oy
Joensuu

Muisto Laine
toimitusjohtaja
Oy Lai-Mu Ab
Rauma

Jorma Lillbacka
teollisuusneuvos
Lillbacka Powerco Oy
Härmä

Markus Lindblom
hallituksen puheenjohtaja
RTV-Yhtymä Oy
Riihimäki

Vesa Luhtanen
toimitusjohtaja
L-Fashion Group Oy
Lahti

Hannu Löytönen
teollisuusneuvos
toimitusjohtaja
Betsset Oy
Kyyjärvi

Pekka Niemi
toimitusjohtaja
Sunborn Oy
Turku

Martti Paunu
toimitusjohtaja
Väinö Paunu Oy
Tampere

Maria Planting
hallituksen puheenjohtaja
E. Ahlström Oy
Helsinki

Ari Rinta-Jouppi
toimitusjohtaja
Rinta-Joupin Autoliike Oy
Tervajoki

Meliina Ruokonen
hallituksen jäsen
Aarikka Oy
Helsinki

Ali U. Saadetdin
hallituksen puheenjohtaja
Solteq Oyj
Tampere

Seppo Saajos
toimitusjohtaja
Saajos-yhtiöt
Lohja

Juhani Saario
hallituksen puheenjohtaja
Lahden Autokori Oy
Lahti

Timo Salli
toimitusjohtaja
Katsa Oy
Tampere

Pertti J. Siikarla
toimitusjohtaja
Yrittäjien Oikeussuoja Oy
Helsinki

Mikko Sillanpää
toimitusjohtaja
Kart Oy
Espoo

Kaj Ström
hallituksen puheenjohtaja
Oy Motoral Ab
Helsinki

Paul Stucki
hallituksen puheenjohtaja
Orfer Oy
Orimattila

Hannu Teiskonen
hallituksen puheenjohtaja
HT Lasertekniikka Oy
Keuruu

Jukka Tikka
toimitusjohtaja
Länsi-Savo Oy
Mikkeli

Markus Tötterman
hallituksen puheenjohtaja
Oy Arwidson Ab
Tuusula

Reijo Vauhkonen
teollisuusneuvos
Tulikivi-yhtiöt
Juuka

Janne Ylinen
toimitusjohtaja
Halpa-Halli Oy
Kokkola

Jens Österberg
toimitusjohtaja
Oy Petsmo Products Ab
Vaasa

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia

Asemamiehenkatu 3

00520 HELSINKI

Postiosoite 00017 FENNIA

Puhelin 010 5031

Faksi 010 503 5300

www.fennia.fi